

Justis- og beredskapsdepartementet,
kriminalomsorgsavdelingen

Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

29 DES 2014

Deres ref: 13/3694

Vår ref: 2014/62650-4

Arkivkode: 008

Dato: 10.12.2014

Høring - forslag til endringer i forskrift til lov om straffegjennomføring mv.

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) viser til høringsbrev og høringsnotat av 16. september 2014.

Justis- og beredskapsdepartementet foreslår endringer i forskrift til lov om straffegjennomføring mv. som omhandler mindreårige innsatte og en presisering av bestemmelsen om avbrudd ved gjennomføring av samfunnsstraff.

Generelt

Bufdir støtter forslaget som særregulerer og viderefører lovens intensjon om at barn skal bli ivaretatt på en adekvat måte ut fra sine behov. Dette gjelder særlig at det tas inn i forskriften bestemmelser om barns rett til å bli hørt og kriminalomsorgens forpliktelse til å vurdere hensynet til barnets beste ved alle avgjørelser som angår dem. Dette er som beskrevet i høringsnotatet forpliktelser som allerede påhviler kriminalomsorgen etter FNs internasjonale konvensjon 20. november 1989 om barnets rettigheter. Barnekonvensjonen gjelder som norsk lov og skal ved motstrid gå foran bestemmelser i annen lovgivning, jf. menneskerettsloven §§ 2 og 3.

Kompetanse (forskriften § 3-1 a)

Justis- og beredskapsdepartementet foreslår en bestemmelse i forskriften om sammensetningen av bemanningen i ungdomsenhetene. Det forslås at ungdomsenhetene skal ha en tverrfaglig bemanning der basispersonalet består av 50 prosent fengselsbetjenter og 50 prosent personer med miljøterapeutisk, barnefaglig eller annen relevant sosialfaglig bakgrunn.

Bufdir mener at det er viktig at bemanningen har både relevant formell barnefaglig/sosialfaglig kompetanse og erfaring fra miljøterapeutisk arbeid med målgruppen. Direktoratet anser det som viktig at kompetansen omfatter grunnleggende endrings- og utviklingsarbeid. Dette betyr etter vår oppfatning at ansatte bør ha kompetanse på samtale med barn, sinnemestrende og aggresjonsreducerende metoder som f.eks ART (Aggresjon Replacement Training), rus, motivasjonsfremmende metoder som f.eks Motiverende intervju (MI), kriser og kriseintervensjon. Det bør vurderes om ansatte i enheten bør ha tilgang på kompetent veiledning knyttet til målgruppen.

Etter Bufdirs oppfatning er det også viktig å ha fokus på undervisning/dagtilbud. Etter det vi kjenner til har ungdomsenheten i Bergen hatt et samarbeid med en lokal skole som har fått tilført ressurser for å drive kartlegging og tilpasset undervisning av de ungdommene som har vært i målgruppen for dette. Bufdir mener at det er viktig å ha stort fokus på undervisning/dagtilbud i ungdomsenhetene, og at dette bør fremgå av regelverket som regulerer kompetanse og andre forhold i disse enhetene.

Bufdirs erfaring er at unge i en overgangsfase er sårbare. Det er derfor viktig at det så raskt som mulig etableres samarbeid med ansvarlige enheter og instanser for å få til gode overganger ved endt soning.

Tilfeller der ungdom må sone i ordinære fengsler (forskriften § 3-1 a)

Bufdir har innhentet uttalelse fra Bufetat, region vest, om deres erfaringer med Ungdomsenheten i Bergen. Deres erfaring er at praksis har vært forsvarlig og hensiktsmessig både når det gjelder adgang til telefonsamtaler, besøk, skolegang og skjerming. Den kompetansen som Ungdomsenheten besitter, kan være nyttig når ungdom må sone i ordinære fengsler. Vi foreslår derfor at det tas inn en presisering i § 3-1 a annet ledd om at personell med kompetanse fra en ungdomsenhet skal kontaktes for å bistå med tilretteleggingen i slike tilfeller.

Bruk av tolk - informasjon og rett til å bli hørt

Bufdir ser at rett til bruk av tolk for mindreårige innsatte er ikke omtalt i forskriftene. Dersom dette ikke er ivare tatt og regulert andre steder, bør dette ivaretas i forskriftene.

Reaksjon på brudd (forskriften § 3-39a)

Bufdir forutsetter at de innsatte under 18 år er informert og at det fremstår som klart for hva reaksjoner ved brudd på straffegjennomføringen vil være.

Utelukkelse fra fellesskapet i skjermingsøyemed (forskriften § 3-35)

Det foreslås at innsatte under 18 år bare kan utelukkes fra fellesskapet i skjermingsøyemed, jf. straffegjennomføringsloven § 37 annet ledd, jf. første ledd bokstav b til e, dersom akutte bygningsmessige eller bemanningsmessige forhold gjør det strengt nødvendig, eller dersom innsatte selv ønsker det og det anses strengt nødvendig, jf. straffegjennomføringsloven § 37 tiende ledd.

Det er uklart hva uttrykket «akutte» betyr i denne sammenhengen, men vi vil peke på at bygningsmasse og bemanning må planlegges slik at det ikke er nødvendig å utelukke ungdom fra fellesskapet på grunn av slike mangler. Dersom det sammenlignes med regelverket som gjelder for barneverninstitusjoner, vil det eksempelvis ikke være en akseptabel begrunnelse for begrensninger i bevegelsesfriheten at bemanningen er for lav.

Med hilsen

Mari Trommald (e.f)
direktør

Hege Hovland Malterud
avdelingsdirektør

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevet signatur.